

שיחת השבוע

מדינה יהודית וערכים יהודיים

מהי מדינה יהודית? מדינה שרוב תושביה יהודים, או מדינה המטפחת ערכים מסוימים והנושאת עמה בשורה רוחנית כלשהי?

השבת, נשמת אפה של היהדות (צילום: יהדותון)

מד המילים 'מדינה יהודית' נשמע שוב ושוב בשיח הציבורי, בהקשרים רבים. יש המנפנים בו כדי להצדיק נסיגה מארצו ונחלתו של העם היהודי. בעיניהם זוהי 'מדינה יהודית' - מדינה שמחליטה לוותר על זכותו של עם ישראל בארץ ישראל.

פסיקת בג"ץ, המאפשרת פתיחת בתי עסק בשבתות, נתנה עוד המחשה אבסורדית לעיוות המושגים. בית משפט עליון במדינה היהודית קובע כי אפשר להפוך את השבת ליום חולין של עסקים ומסחר. עכשיו יהיה אפשר להזמין תיירים מכל העולם כדי לראות איך נראית השבת בעיר העברית הראשונה של המדינה היהודית.

אבסורד זועק

העיסוק בשאלות היום-יום מסיט הצדה את הדיון מהעיסוק בסוגיה המרכזית - מה משמעותו של המושג 'מדינה יהודית'. האם דיי לנו בשאיפה שרוב תושבי המדינה הזאת יהיו יהודים, או שזו אמורה להיות מדינה המטפחת ערכים מסוימים והנושאת עמה בשורה רוחנית כלשהי.

ניטול לדוגמה את הערך ששמו ארץ ישראל. לאורך כל הדורות טיפח העם היהודי את האהבה לארץ ישראל ואת ראייתה כנחלת עולם לעם עולם, מאת אלוקי העולם. יהודים חלמו על ארץ ישראל, התרגשו למראה פרי מהארץ המובטחת, בלעו בשקיקה את תיאורי מי שזכו לבקר בה ולראות את נופיה.

האם יעלה על הדעת שדווקא המדינה היהודית תחליט לגזול מן העם היהודי את לב לבה של הארץ, האתרים שבהם התרחשו אירועי התנ"ך, ותמסור אותם לעם זר, כדי להקים בהם מדינה פלסטינית?! האם מדינה שתעשה כן (היו לא תהיה) תוכל להיקרא מדינה יהודית?! הלא האבסורד זועק לשמים.

או השבת. וכי יש מאפיין 'יהודי' יותר מהשבת? השבת מופיעה בעשרת הדיברות והיא מלווה את העם היהודי לאורך יותר משלושת אלפים ושלושי מאות שנים. העולם כולו העתיק מהעם

היהודי את רעיון יום המנוחה השבועי. מדינה יהודית הייתה אמורה לתת ביטוי מובהק לערך הזה, לטפחו ולהעמידו ככתר בראשה.

תחת זאת נדחקה השבת לפינה של 'פגיעה ברגשות' ולדיון טכני עד כמה יש בעיר אוכלוסייה דתית גדולה ה'נפגעת' מפתחת העסקים. וכי הבעיה היא מידת ה'פגיעה' באנשים דתיים?! הלא ההפך הוא הנכון. יהודים דתיים וחרדים יוסיפו לשמור שבת וייהנו מיופייה ומקדושתה. מי שמפסיד אותה הוא כלל הציבור והמדינה כולה, שמרוקנת את המושג 'מדינה יהודית' מתוכן יהודי אמיתי.

אינטרס של כולנו

ההתגייסות של גורמים דתיים למען השבת יוצרת דימוי שזה אינטרס של הציבור הדתי והחרדי, וזו טעות. האם כשרופאים מדברים על הצורך להימנע מעישון וממשקל יתר הם מייצגים אינטרס של הקהילה הרפואית?! וכשאנשי איכות הסביבה נאבקים נגד זיהום אוויר, הם דואגים לאנשי שלומם?! טבעי הדבר שאנשים שבוער בהם נושא כלשהו משמשים נושאי דגלו, אבל אין פירוש הדבר שזה אינטרס שלהם בלבד.

השבת היא נשמת אפה של היהדות, ואם אנו חפצים במדינה יהודית, עליה לטפח את השבת ולשמור על ציבונה. רק כך נוכל לקוות שמציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים.

יש חדש

לכתחילה אריבער

ביום שישי זה, ב' באייר, יחול יום הולדתו של הרבי מהר"ש (רבי שמואל) מליובאוויטש, נשיאה הרביעי של חסידות חב"ד. הוא ידוע בפתגם שטבע: "העולם אומר שכאשר לא מצליחים ללכת מלמטה, הולכים מלמעלה; ואני אומר שצריך ללכת מלכתחילה מלמעלה ('לכתחילה אריבער')". במרכזי חב"ד נערכות התוועדות מיוחדות לציון היום.

נערכים לתהלוכות

מאות שלוחי הרבי, מנהלי בתי חב"ד ברחבי הארץ, השתתפו השבוע ביום עיון מיוחד שנערך עליידי צעירי אגודת חב"ד, לציון שיחתו המיוחדת של הרבי מליובאוויטש לפני עשרים ושש שנה, על הצורך לזעוק ולבקש את הגאולה, וכהכנה לתהלוכות ל"ג בעומר. התהלוכות יעמדו בסימן אהבת ישראל ואהבת התורה, לאור דמותם של רבי עקיבא ורבי שמעון ברייחאי.

ניגונים ווקאליים

הופיע התקליטור ולנר ווקאלי - ניגוני הרבי בביצוע ווקאלי לימי ספירת העומר, בשירת האמן החסידי אלאור ולנר ובניו. בתקליטור כל שנים עשר ניגוני הרבי, בעיבוד קולי איכותי וייחודי. להזמנות 03-9606120.

זמני השבוע

ירושלים תלאביב חיפה בארבע אילת ניו יורק

7:31	6:54	6:58	6:49	6:57	6:42
8:34	7:53	7:58	8:00	7:59	7:57

פרקי אבות: פרק ב

שיחת השבוע הוא גיליון לכל יהודי, המופץ בכל רחבי הארץ והעולם. נוסד בשנת תשמ"ז (1986) בידי הרב יוסף יצחק אהרונוב

עורך: מנחם ברוד

יוצא לאור עליידי: המרכז לעזרי שלחות ת"ד 100 כפר חב"ד 6084000

טל' 073-2480711 • פקס' 03-9606169

www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il

מודעות: טל' 053-3166532, דוא"ל: m3166532@gmail.com

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

נגע שבא מאהבה

דחייה של כמה ימים בטיפול בנגעים, מחזקת את ההבנה שהם לא נועדו לייסר את האדם, אלא לסייע לו. הנגע בא מאותו מקום שמתחשב בחתן החוגג את חתונתו – ממידת החסד של הקב"ה.

חביבותו של יהודי

עקרון החסד הגלום בצרעת בא לידי ביטוי בכמה דרכים, לפי שתי הדעות שהוזכרו. האמירה שהפטור נובע מהתחשבות ב'דברי הרשות' מלמדת עד כמה חביב היהודי בעיני הקב"ה, עד שהתורה חסה אפילו על "ממונו הבזוי", כדברי המשנה במסכת נגעים.

ואם דין ראיית הנגע מופקע מפני מעשה מצווה של יהודי, הרי שאפילו יהודי חוטא, שלקה לא רק בביתו ובבגדיו אלא גם בגופו, בכל-זאת המצווה שהוא מקיים יש בה כוח גדול כליכך, עד שביכולתה להפקיע את החטא ועונשו.

(לקוטי שיחות, כרך לז, עמ' 37)

אמרת השבוע

טיבו של יהודי

פעם אחת ראו את רבי נחמיה מביכוב מטפל במסירות בעני לבוש סחבות, שגופו מלא פצעים וריח עובש נודף ממנו. הצדיק חיבק ונישק אותו ושירת אותו כעבד לפני רבו.

סברו האנשים שבוודאי אותו עני הוא צדיק נסתר, ולכן הרבי מטפל בו במסירות כזאת ובחרדת קודש.

לאחר מכן שאלו את רבי נחמיה על טיבו של אותו עני. השיב הצדיק: "איני מכירו ואיני יודע את טיבו. ראיתי לפני יהודי עני ומסכן, מלא ייסורים, וריחמתי עליו".

פתגם חסידי

"את הקב"ה אי אפשר לרמות. גם את העולם אי אפשר לרמות. לכל היותר יכול האדם לרמות את עצמו. וכי רבותא היא לרמות טיפשו?" (הרבי מהר"ש מליובאוויטש)

מוגדרים "יום שאי אתה רואה בו", הרי שימים אלו מופקעים מן האיסור לחלוטין.

למחלוקת היבטים מעשיים. האם הדחייה היא רק לדבר מצווה או גם לדבר הרשות? לדעת רבי התשובה חיובית, אולם לדעת רבי יהודה הפטור ניתן לדבר מצווה בלבד. ומשמעות נוספת: אם בכל-זאת ראה הכהן את הנגע, הרי שכאשר מדובר בדחייה בלבד, לכאורה נטמא החתן, אך אם שבעת ימי המשתה מופקעים מצרעת מעצם מהותם, אין בראייתו של הכהן כוח לטמא את החתן.

צרעת של חסד

הצרעת במשמעותה הפנימית נועדה לשמש תמרון אוזרה ליהודי, כדי שיתקן פגמים רוחניים של לשון הרע, כדברי הרמב"ם: "אות ופלא היה בישראל כדי להזהירן מלשון הרע". לפי זה, הנגעים אינם רע, אלא מתנה מלמעלה, לטובת היהודי ולתועלתו.

העובדה שלאדם ניתנת, במקרים מסוימים,

חתן שנתגלתה צרעת בגופו, בבגדיו או בביתו, פוסק הרמב"ם שהטיפול בצרעת נדחה עד לאחר שבעת ימי המשתה. מקור הדין בפרשתנו: "וציווה הכהן ופינו את הבית". במקרה של נגעי בית מאפשרת התורה לפנות את כלי הבית לפני חשיפת הנגעים, כדי למנוע מהם להיטמא. אומר הרמב"ם: "אם המתינה תורה לדבר הרשות, שלא ייטמאו כליו, קל וחומר לדבר מצווה".

למעשה הרמב"ם מצדד בדעת רבי, החולק על רבי יהודה, הלומד את הדין הזה מן הפסוק: "וביום הראות בו" – "יש יום שאתה רואה בו, ויש יום שאי אתה רואה בו, מכאן אמרו – חתן שנולד בו נגע, נותנין לו ז' ימי המשתה".

דחייה או הפקעה?

במהותה של המחלוקת עומדת השאלה כיצד להגדיר את ההמתנה בטיפול בצרעת. אם זה קל וחומר מהפטור של נגעי הבית, הרי שזו דחייה זמנית. אך אם שבעת ימי המשתה

מן המעיין

נגעים | מאת הרב אליעזר ברוד, רב כרמי יוסף

נגע מצוי

"אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת" (ויקרא יג, ד). בארבעה שמות נקרא האדם: איש, גבר, אנוש ואדם. על-פי הזוהר התואר אדם הוא החשוב במעלה. לכן בפרשת נגעים מוזכר רק השם אדם. כי נגעים באים על עוון לשון הרע, והמידה המגונה הזאת מצויה מאוד אצל אנשים רמי מעלה דווקא.

(רבי מרדכי מאיזביצה)

התנשאות מלימוד תורה

"יהיה בעור בשרו שאת" – סופי תיבות 'תורה'. הנגעים באים על גסות הרוח, והפסוק מרמז לנו שאפילו אם ההתנשאות היא בשל הגדולה בתורה, גם זה חטא גדול ונגעים באים על אדם זה.

(חסד לאברהם)

סימני זיקנה

"ושער בנגע הפך לבן... וראהו הכהן וטמא אותו" (ויקרא יג, ג). שערות לבנות הן סימני זיקנה. סימן הוא שנתיישן הדבר. לכן שיער לבן הוא סימן טומאה.

(תפארת יהונתן)

מחוץ למחנה

"כל ימי אשר הנגע בו יטמא, טמא הוא, בדד

ישב, מחוץ למחנה מושבו" (ויקרא יג, מו). כל זמן שהנגע בו, שהוא ממשיך בהוצאת דיבה ולשון הרע, אף ש"בדד ישב", יושב בהתבודדות ועוסק בתורה – אין התורה מגינה עליו. "מחוץ למחנה מושבו" – מקומו מחוץ למחנה.

(רבי זושא מאניפולי)

לשמור על הכלל

את המצורע מוציאים אל מחוץ למחנה כדי שלא תהיה לסטרא אחרא יניקה מכלל ישראל באמצעות המצורע, ויישאר הכלל טהור.

(רבי אברהם מסוכצ'וב)

חיים שאינם חיים

זהו שאמרו חכמים (נדרים סד) "מצורע חשוב כמת". מכיוון שהוציאוהו אל מחוץ למחנה ואין לו שיח ושיג עם הבריות, הרי חייו אינם חיים. "או חברותא או מיתותא" (תענית כג).

(עיטורי תורה)

סילוק החכמה

כאשר מאיר אור החכמה, לפנינו מצב של 'ענג', כפי שמובא ש"צהבו פניו של רבי אבהו כאשר מצא תוספתא חדשה"; וכפי שנאמר "חכמת אדם תאיר פניו". אבל בסילוק החכמה מתקבל 'נגע' במקום 'ענג'.

(הרבי הרי"צ מליובאוויטש)

מקום בלב

אחרי עשר שנים בניכר החליטו אמיר ואורית לוי לחזור לארץ. הם ירדו לארצות הברית בנפרד, הוא מחולון והיא מירושלים. שם נישאו, ועם הזמן התקרבו ליהדות והחלו לשמור מצוות. נולדו להם ארבעה ילדים, ועתה ציפו לילד החמישי, והגעועים לארץ גברו.

שעת ערב, בט"ז בטבת אשתקד, יממה לפני מועד הטיסה. ביתם של בני הזוג לוי בניוירוק היה עמוס מזוודות וארגונים, ובהם כל חפציהם האישיים. "אני מרגישה צורך לנסוע לרבי", אמרה אורית לבעלה.

"כשעה כזאת!?", תמה אמיר, "על מה את מדברת? טרם סיימנו את ההכנות לטיסה". אורית הייתה נחושה. "אסע עם חברה", אמרה לבעלה, ומיד פנתה אל כמה מידידותיה בשאלה מי מעוניינת להצטרף אליה. אחת השיבה בחיוב. בתשע בערב הגיעו השתיים לציון שברובע קווינס, ואורית ישבה להעלות על הכתב את בקשותיה להצלחת המעבר וללידה תקינה.

לאחר ששטחה את תפילותיה על הציון יצאה אל אולם קבלת הפנים, שבו מוקרנים ברצף סרטי וידאו של הרבי. מבטה של אורית התמקד בהתוועדות עם הרבי שהוקרנה על המרקע. לפתע נדרכה: אל הרבי ניגש אדם ורכן על אוזנו. קולו נשמע בבירור: "רצוני לעלות לארץ ישראל". הרבי בירכו ואיחל לו הצלחה. אורית המופתעת קמה ממקומה בהרגשה שהברכה נשלחה במיוחד בעבורה.

היא לא ידעה עד כמה תזדקק לברכה...

ההמראה של טיסת אירופלוט התנהלה כמתוכנן. בני המשפחה נערכו לטיסה הארוכה. שלוש שעות חלפו, ולפתע החלה אורית לחוש ברע. צוות המטוס סירב לקבל סיכונים מיותרים. הטייסים הנחיתו את המטוס בנמל התעופה הקרוב ביותר – באי גנדר שבקנדה.

משפחת לוי הורדה מן המטוס ואמבולנס פינה את אורית לבית היולדות הקרוב. בחוץ שרר קור עז. הילדים המבוהלים פרצו בככי למראה אמם הנלקחת ביבבת צופרים. לאחר בדיקות ראשוניות התברר כי לא קרה שום דבר משמעותי. עם זה, אורית נצטוותה להישאר בקנדה שבוע ימים ולעבור בדיקות מקיפות, כדי לבדוק את כשירותה לטיסה.

בני הזוג וארבעת ילדיהם נותרו בודדים בעיר זרה ומרוחקת. הם

וירקות בלבד. ההורים החלו לגשש אחר מקום שבו יהיו בשבוע הקרוב. לפתע הביק רעיון במוחו של אמיר.

"אולי יש בית חב"ד קרוב?". הוא פנה למחשב שבעמדת האחיות. בית חב"ד לא נמצא, אולם החיפושים הובילו אותו לבית כנסת. שם נאמר לו כי בס' ג'ונס, מרחק שלוש שעות נסיעה

הופנו לאכסניה הרפואית הסמוכה. אמיר ואורית ניסו להסביר לאנשי הצוות את הימנעותם מהארוחות. "אנו יהודים", הסבירו, "ואוכלים כשר בלבד". דבריהם נתקבלו בחוסר הבנה. "מה זה 'יהודים'?", נשאלו בתימהון.

בשעות שחלפו ניוזנו הילדים מפירות

לומדים גאולה

מאת מנחם ברוד

רמזי חבלי משיח

בעל 'אור החיים' מוצא בפסוקים הפותחים את פרשת תזריע רמזים עמוקים הקשורים לגאולה. תחילה הוא שואל כמה שאלות על לשון הפסוקים: למה היה צורך לומר "כי תזריע וילדה" ולא היה די באמירת "אשה כי תלד זכר"? וגם: למה שינה הכתוב את לשונו שהתחיל לדבר בלשון עתיד, 'תזריע', וסיים ב'וילדה', בלשון עבר, ולא אמר 'ותלד' (כמו שנאמר בסמוך "ואם נקבה תלד")?

עוד דבר שאינו מובן הוא האמירה "וילדה זכר", ניסוח שיש לו משמעות ודאית. לכאורה היה צריך לומר "אם תלד זכר" שאז יצטרכו למולו ביום השמיני, אבל התורה אומרת "וילדה זכר", היינו שברור שכאשר "אשה כי תזריע" בוודאי "וילדה זכר".

אור נצחי

ה'אור החיים' מסביר תחילה את הדברים בכמה דרכים, ולאחר מכן הוא בא אל הרמזים הטמונים בכך בעניין הגאולה:

"עוד ירמוז הכתוב על כנסת ישראל, אשר מצינו שנקראת 'אשה' בדברי הנביאים, דכתיב (ישעיה נד) 'כי בועליך עושייך', וכתוב (שם) 'ואשת נעורים', וכתוב (הושע ג) 'וארשתוך לי וגו'', (ישעיה נ) 'איזה ספר כריתות וגו'".

"ועליה אומר הכתוב 'אשה כי תזריע'. פירושו: הזרעת מצוות ומעשים טובים, על דרך אומרו (הושע י) 'זרעו לכם לצדקה'. 'וילדה זכר', פירושו: תהיה הולדתה זכר. פירושו: דע, כי בחינת הזכר היא בחינה עליונה מבחינת הנקבה, והתורה מייחסת בחינות העליונות בבחינת הזכר. והודיע הכתוב, כי אם כנסת ישראל 'תזריע', ודאי שתוליד הדרגות עליונות".

כלומר, יש כאן רמז שאם עם ישראל יעשה את המוטל עליו, ויעסוק בתורה ובזריעת מצוות – ודאי שתבוא הגאולה וייוולד הזכר, שהוא רמז לאור הקבוע והנצחי של הגאולה.

וממשיך ה'אור החיים': "והוא מאמרם רז"ל (סנהדרין צח); שמות רבה פרשה טו כאן) עוצם הפלגת הפלאות אשר יפליא ה' בביאת הגואל, אם ישראל יזכו עלידי מעשיהם הכשרים. ויכוון להבדיל בין הגאולה המוחכה [=שאנו מצפים לה] לגאולה שעברה של מצרים, שהיו ישראל ערום ועריה. גם אמר הכתוב (דברים ד, לד) 'גוי מקרב גוי'. ואותה גאולה תכליתה לא עמד, כי נחרב הבית וגלו, והיה מה שהיה, ואין טובה זו בבחינת זכר.

"אבל הגאולה העתידה, לצד שעל כל פנים תהיה באמצעות זכות ישראל, לו יהיה שלא יהיו ראויים, אף על פי כן, באמצעות אורך הגלות ועסק התורה, דכתיב (דברים לא) 'לא תשכח מפי זרעו', על כל פנים תהיה הגאולה בבחינת זכר, ועמדה לנצח".

בשנה השמינית

לאחר הדברים האלה ה'אור החיים' מוסיף רמזים למהלך הגאולה עצמו: "ואומרו 'וטמאה' וגו', כאן רמז תיקון אשר יעשה ה' להשיג בחינת הזכר. כי שבע שנים יכונן חבלי משיח, כאומרם (סנהדרין צזא) ז"ל 'שבוע שבן דוד בא וכו', לייסרם ולזקקם... ואמר 'שבעת ימים', פירושו: שבע שנים, על דרך אומרו (כתובות נז, ב) 'תשב הנערה איתנו ימים או עשור'. ואמרו ז"ל: ימים – שנה. 'וביום השמיני' וגו' פירושו: שאחר עבור שבע שנים, בהתחלת יום השמיני, 'מול בשר ערלתו', כי אז יעביר ה' בחינת הערלה מהעולם, דכתיב 'ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ', וזה יהיה בשנה השמינית".

מדבריו עולה שחבלי משיח יימשכו שבע שנים, ולאחר מכן, בתחילת השנה השמינית, יועבר הרע מן העולם, והעולם ייכנס לתקופה שבה לא יהיה עוד רע ורק הטוב ישלוט והאמת האלוקית תהיה גלויה לעין כול.

מן העיר, מתגוררת משפחה חב"דית. בלב מלא תקווה שלח אמיר הודעת דואר אלקטרוני לכתובת הדואר של אבי המשפחה. בהשגחה פרטית, הראשונה בשרשרת של אירועים מופלאים שתלווה את המשפחה מכאן והלאה, פתח המכותב מיד את תיבת הדואר שלו, אף שזה זמן רב חדל מלהשתמש בה. הוא מיהר ליצור קשר עם אמיר. "אתם מוזמנים אלינו בזרועות פתוחות!", אמר לו.

נסיעה מתישה באוטובוס, כשבתא המטען תריסר מזוודות כבדות, הביאה את משפחת לוי אל ביתם של אדם ואסתר קשטנוב. הללו קיבלו אותם בלבביות, והכניסו אותם לביתם הקטן והצפוף. "יש לנו מעט מזון כשר שאנו מייצרים בעצמנו", סיפרה אסתר על חייהם כיהודים יחידים, העובדים לפרנסתם באוניברסיטה המקומית. אף היא, כמו האורחת שלה, ציפתה לילד בזמן הקרוב.

למחרת הצטרפו עוד שתי אורחות לבית משפחת קשטנוב: אמו של אמיר ואמה של אורית, שהוועקו בטיסה בהולה מהארץ מיד עם היוודע דבר נחיתת החירום. גם הן התקבלו בלב רחב עלידי בני הזוג קשטנוב, שהתפנו מביתם עם ילדיהם לטובת האורחים מישראל. המארחים יצאו מגדרם כדי להעניק לאורחיהם הרגשה ביתית נעימה ככל האפשר.

בדיקו באותו שבוע חל ה'שלושים' לפטירת אביו של אמיר. אדם קשטנוב יצא למבצע של ממש והצליח ללקט שמונה יהודים למניין בבית הכנסת המקומי – מניין ראשון לאחר חמש עשרה שנים.

בחלוף השבוע אישר הרופא שאורית יכולה להמשיך במסעה. המשפחות נפרדו לשלום זו מזו, והבטיחו לשמור על קשר.

כמה חודשים אחר כך שמחה אורית, שילדה בשעה טובה את בתה, לקבל שיחת טלפון מאסתר קשטנוב, ובה בישרה זו על לידת בנה. שיחת טלפון נוספת, זמן לא רב לאחר מכן, הייתה מפתיעה: "החלטנו גם אננו לעלות לארץ ישראל, ולהקים בה חברה לפיתוח מוצרי אבטחה מתקדמים, התחום שאנו עוסקים בו בקנדה", סיפרה אסתר. בו במקום הודיעה אורית: "עד שתאקלמו, אתם מתארחים בביתנו!".

וכך היה. במשך שלושה שבועות גמלה משפחת לוי למשפחת קשטנוב על הכנסת האורחים הנדיבה. בסופו של דבר מצאו עצמן שתי המשפחות מתגוררות זו לצד זו בעיר בית שמש, ואורית משמשת מטפלת לילדיה של אסתר. נפלאות דרכי ההשגחה!

יומנו של לוחם בירושלים הנצורה

הייתה מוחשית ועוצמתית. הרב שמח מאוד מאוד על הזכות להיות חלק משחרור ירושלים, אולם הוא התעצב שהר הבית ניתן לוואקף, וחש שזו החמצה היסטורית שלא תיסלח, אומר רט.

עם הרובה השבור

ובחזרה ליומן מלחמת השחרור. "ירושלים באה מיד במצור", כותב הרב גורן. "שמו אותי יחידי בתחילת הלילה בבית קדימה. הלילה היה קר ומושלג, ואני עומד שם יחידי עם הרובה השבור. אמרו לי: 'היזהר לא לירות שלא לצורך, כי כל כדור שווה 7 גרוש'... ואכן נזהרתי. הייתי יורה כדור פעם בשעתיים, כדי להפגין נוכחות".

הרב גורן מתאר את נפילת העיר העתיקה: "זה היה בערב שבת. הייתי בעמדה שלי וקראו לי לבוא ולטפל ברבנים ובזקנים שלא נלקחו בשבי. את הזקנים העבירו להר ציון. ראיתי אותם יושבים על האדמה, את זקני ירושלים העתיקה, שהיו ביניהם גאונים גדולים בתורה. ראיתי לנגד עיניי את קינות תשעה באב על חורבן בית ראשון".

שירת 'ייבנה המקדש'

הרב טיפל בזקנים ובפצועים עד שעה מאוחרת בליל שבת. "שאלתי איפה יש פה בית כנסת. אמרו לי שחסידי ברסלב ב'שערי חסד'

"נתנו לי רובה צ'כי בלי מחסנית. היה צריך להכניס כל כדור לקנה בעזרת האצבע. אמרו לי שבזה אצטרך להילחם ולהגן על ירושלים. זה היה חורף קר וקשה מאוד. לא נתנו לי בגדים חמים. הייתי צריך לצאת לשמירות עם המעיל שלי, מעיל צמר שחור".

בכתב יד צפוף מתאר הרב שלמה גורן, הרב הראשי לצה"ל במשך כחצי יובל שנים, את רגעי האימה של מלחמת השחרור. באותם ימים הוא היה אברך צעיר, אב לתינוקת. קטעי היומן פורסמו בספר 'בעוז ותעצומות', בהוצאת ידיעות ספרים ובעריכת אבי רט. עוד נשוב ליומן.

הניסים היו גלויים

"בתקופת מלחמת השחרור", אומר רט, "נוצקו היסודות למהות הקשר בין דת למדינה. העיקרון שקבע הרב גורן, שהקו המנחה הוא שיש עם אחד, תורה אחת וצבא אחד, וממילא פקודה אחת, נהפך ליסוד מוצק".

הניסים שאירעו במלחמות מקבלים ביטוי בולט ביומנו של הרב גורן. "הרב מתאר לאורך כל השנים את תחושתו שאלוקי ישראל ניצב עם החיילים בכל רגע ורגע. הניסים היו גלויים, ותחושת ההשגחה האלוהית הניסית, שהגיעה לשיאה עם שחרור ירושלים וההגעה לכותל -

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי, עומר

נשיקת דברי קדושה

שאלה: האם יש מצווה לנשק ספר תורה, טלית ותפילין?

תשובה: כשמוציאים ומכניסים ספר תורה לקריאה בציבור, כתב הרמ"א שנהגים להביא את הילדים לנשקו כדי לזרזם במצוות. ועלפי האר"י נהוג שגם המבוגרים, שהספר עובר לפנייהם, ינשקוהו. יש שאינם מנשקים את הספר עצמו, אלא נוגעים בו (בארגז או במעיל) ומנשקים את היד שנגעה.

בספר חסידים כתוב, שהעולה לתורה מנשק את ספר התורה לאחר קריאתו. בספרי אחרונים מובא המנהג לגעת בטלית במקום הקריאה ולנשקה כהכנה לקריאה (למנהג חב"ד, לפני הקריאה נוגעים בתחילת הקריאה ובסופה, ובסיומה - בסופה ובתחילתה).

יש שהקפידו לגעת רק ביריעת הקלף שבצד היריעה ולא באותיות עצמן (כדי שלא יפגעו חלילה), אך למנהג חב"ד אין מקפידים בזה (אך מובן שנוגעים

הרב גורן בטקס זיכרון לאחר המלחמה (צילום: אלדן דוד, לע"מ). בעיגול: אבי רט

מתפללים מאוחר מאוד, ושם יהיה אפשר למצוא מניין לקבלת שבת.

"הגעתי לשם, ולאחר קבלת שבת ותפילת ערבית עמד הקהל והחל לרקוד ולשיר 'ייבנה המקדש עיר ציון תמלא'... התפילה הזאת, עם השירה והריקודים, על רקע כל מה שראיתי ועברתי באותו יום, השפיעה עליי מאוד. מאז נהגתי לשיר בבית הכנסת שלי 'ייבנה המקדש' באותה מנגינה ששמעתי אז, בכל ליל שבת אחרי תפילת ערבית. את השבת הזאת לא אשכח לעולם".

צעד להצלחה

מתחיל במרכז י.נ.ר

הצטרפו לחכניות ההכשרה המקצועיות

<p style="text-align: center; font-weight: bold;">מנחי הורים חינוכיים</p> <p style="text-align: center;">להתמודדות יעילה עם אתגרים חינוכיים</p>	<p style="text-align: center; font-weight: bold;">ייעוץ נישואין ומשפחה</p> <p style="text-align: center;">לשלמות הבית היהודי</p>	<p style="text-align: center; font-weight: bold;">טיפול ב-CBT</p> <p style="text-align: center;">שיטת הטיפול המובילה בעולם</p>
---	--	--

תכניות חדשות לגברים/נשים בי-ם/ב"ב

02-6321-620

מרכז י.נ.ר - המרכז המקצועי
והמוביל ללימודי טיפול, ייעוץ והנחייה

רשת משקפיים

280

1599-555-280

אלפי משקפיים
בחינם!

לחברי מאוחדת שיא ומכבי זהב עד גיל 18 ולחברי מכבי שלי מעל גיל 18 50% הנחה
עדשות 156 cr - אנטי רפלקס \ נגד שריטות - חוסם קרינת מחשב uv - עד מספר 6 / צילינדר 2 ט.ל.ח.

בס"ד

בני ברק: ר' עקיבא 89 | ירושלים: כנפי נשרים 66, נחום 10 | בית שמש: נהר הירדן 36 | ביתר: מרכז מסחרי חיים זקן | טבריה: יוחנן בן זכאי 6 | נתניה: רח' ירושלים 62